

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Uspeh je v naših rokah

Kot kmetje smo vajeni trdega dela in brezobzirne pravičnosti, ki jo narekuje narava sama. To je naša izpoved, naše geslo in pečat našega programa.

Vsak pameten gospodar ve, da ni mogoče delati brez složne družine. Ni dovolj, da si poišče delovne moči, treba je tudi, da bodo te moči imele enotno voljo za delo in da bodo delo z vnemo, vestno in enotno opravljale.

V dneh agitacije nihče ne tehta besedi. Saj vsi vemo, da je agitacija v prvi vrsti potrebna zato, da krepko osvetljeno in v kričecih barvah prikaže misel oziroma program, za katerega se je zavzela. Agitacija je torej potrebna edino zato, da v tem ali onem krogu čim bolj poveča število pripadnikov neke zasnove.

Bistveno pa se od agitacije razlikuje mirno, smoteno delo. In prav tak, kakor je razloček med agitacijskim vriščem in mirnim, smotrenim delom, prav tak je razloček med vsemi drugimi programi in med našim poštenim, vsemu narodu namenjenim in v korist vseh slojev naroda zamisljenim kmetijskim programom. Mi nečemo vladati zato, da bi vladali, ne stremimo po oblasti zaradi oblasti, ampak mi hočemo oblast zaradi pravice. Mi hočemo in moramo po mirnem pogrebu starih, obrabljenih in puhlih gesel obnoviti in v pravičnem razmerju urediti odnos človeka do zemlje in zlasti iz tega izvirajoči odnos človeka do človeka.

Zato je naš program v prvi vrsti gospodarski. Dokler človeku eksekutor trka na vrata in dokler mu prede pajek po želodec, ni niti primerne časa niti primerne volje za paradna gesla. Dober gospodarski program pa itak že po svoji naravi obsega vse tiste potrebne in veljavne dobrine, ki so jih hoteli drugi pred nami oskrbeti — brez gospodarske podlage.

Pri nas je bilo doslej toliko govora o svobodi, o naprednosti, o nacionalnosti. Vprašamo pa: Kdo si more misliti svobodnega človeka, ki je hkratu na vseh koncih in krajih zadolžen? Kako naj bo kdo napreden, če mu pošteno delo ne donša niti toliko, da bi pošteno preživel sebe in svoje? Kakšna bo nacionalnost človeka, ki mora za kos kruha lizati umazane pete židovskega in sploh tujega kapitala?

Samo ta tri vprašanja si je treba zastaviti; pa mora takoj razumeti celo vsak političen otrok, da je prvo, korenina in steber vsega drugega dela — temeljit, jasen in pošten gospodarski program. Izvedba takega programa pa je mogoča samo tedaj, če edinice z istimi gospodarskimi interesi nastopajo kot celote. In prvič v politični zgodovini našega naroda izza vojne se nam je zdaj posrečilo ustvariti vsaj ta temeljni pogoj uspešnega dela.

Začetek je tedaj storjen. Dober začetek, pravi pregovor, pomeni pol uspeha. Na nas vseh,

ki smo si s trudom in smotrenim delom priborili ta del uspeha, je sedaj leželo, da ne ostanemo na pol poti. Treba se je strniti, treba je zastopnikom, ki smo jih izbrali, našim poslancem, dati tisto moralno silo, da bodo mogli svoj pro-

gram tudi izvajati in ga v parlamentu uspešno zastopati. Ni dovolj, da je kdo volil. Treba je strniti vrste, treba jih je uvrstiti, da se bodo naši poslanci lahko opirali nanje kakor stebra na granitni temelj. Potem uspehi ne bodo izostali.

Iz vsega tega pa sledi, da je uspeh v naših rokah in odvisen od nas. Naša dolžnost bo, da si ga v celoti osvojimo in zagotovimo!

Zasedanje skupščine

V ponedeljek dne 3. t. m. se je prvič selala novo izvoljena narodna skupščina. Za prvo sejo je vladalo vsepovsod veliko zanimanje, saj narod gleda v novi skupščini odrešenika iz slabih v boljše čase.

Točno ob 10. uri je stopila v skupščinsko dvorano celokupna kraljevska vlada s predsednikom g. Jevličem na čelu. Nato je stopil pred poslansko tribuno poslanec in bivši tajnik Narodne skupščine Ante Kovač ter predlagal v smislu poslovnika za začasnega predsednika najstarejšega narodnega poslanca 78 letnega kmeta

Stefana Jankovića.

Sivolasi Janković je nato zavzel predsedniško mesto in otvoril prvo sejo Narodne skupščine. Uvodoma se je zahvalil Bogu, da mu je dal učakali lako starost, da more zavzemati to častno mesto. Nato je v toplih besedah pozval novoizvoljene narodne poslance, naj vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti, kajti narod željno čaka dela te Narodne skupščine. Predvsem naj se zavedajo svoje prisege, da bodo pošteni in da bodo čuvali narodno in državno edinstvo. Če bodo to svojo prisego verno izpolnjevali,

bodo lahko vršili tudi vse svoje ostale poslanske dolžnosti. Spomnil se je na leto 1914., ko je bivša Avstro-Ogrska napovedala Srbiji vojno. Narod je takrat zapustil svoja ognjišča in svoje pluge ter pohitel, da izpolni svojo dolžnost do domovine. Temu zgledu naj slede tudi novi narodni poslanci in z isto požrtilovalnostjo gredo na delo za dobrobit naroda in države. Pri tem pa naj se vedno tudi spominjajo blagopokojnega kralja Uedinitelja (narodni poslanci vstanejo in kličejo: Slava!), ki je dal najlepši zgled, kako se mora služiti narodu in domovini. Ob koncu svojega govora je pozval narodne poslance, naj z vso vnemo podpro mladega kralja (viharne ovacije) in naj gredo po isti poti, ki jo je pokazal njegov veliki in nesmrtni oče.

Skupščina je nato izvolila štiri začasne tajnike, nakar so narodni poslanci, ki so jih tajniki klicali vsakega posebej, izročili svoja pooblastila. Prva seja je bila s tem končana. Prihodnja seja je sklicana za jutri dopoldne ob 9. uri. Na dnevnem redu je izvolitev verifikacijskega odbora, ki šteje 21 članov. Kandidata v ta odbor sta iz Slovenije gg. Milan Mravlje in doktor Jenčič.

Pripravimo se

Kje tiči vzrok neuspeha politične stranke?

Posledice pomanjkanja, bede in siromaštva se kažejo na vseh strah. Nikoli nismo bolje videli, kako malo dajo naši ljudje na takozvana čisto »idejna« ali pa čisto politična gibanja kakor pri zadnjih volitvah. Nikjer niso ljudje postavljali takih vprašanj na govornike, temveč se je povsod slišalo besedo »kruh, zaslužek, delo, davki, dohodki, obleka« itd. Življenje je prvo in to golo življenje. Tako so govorili vsi, ne samo oni, ki so odobraval program vlade in nosilca vsedržavne lise g. Bogoljuba Jevliča, temveč tudi oni, ki so se nagibali k opozicijskim listam in prav posebno še oni, ki so ostali doma in niso hoteli na volišče.

Torej čisto »gospodarsko-politične ali socialno-politične stvari« so bile gonilna sila za

liste, ki so volili in tiste, ki niso volili. Zato bi popolnoma napačno sodil in sklepal vsakdo, kdor bi še kdaj računal, da se bodo naši ljudje vrnili v stare strankarske tabore, bodisi »liberalne ali klerikalne stranke«. Razvoj gospodarskih in socialnih dogodkov je te politične tvorbe polnil v ozadje kot popolnoma neprimerne za reševanje današnjih gospodarskih in ljudskih težkoč. Ljudje z njimi ne računajo več.

Zakaj so se nekateri volilci vzdržali volitev?

Kdor je za časa volitev razgovarjal z brezposelnimi delavci, ali pa z do skrajnosti osiromašeni kmeli, je spoznal, da so ljudje zgubili vero, da bo še kdaj boljše. In v tej veri, da

jim nihče več pomagali ne more, se ne brigajo ne za volilve, ne za stranke in ne za druge politične reči. Ne hrdimo, da ni imela pri abstinenci ljudi hujškarija svoje besede. O ja, še prav veliko.

Izkoriščala je bedo in trpljenje naroda ter hujškala za abstinenco. Razdiralni elementi so imeli jako hvaležno polje. Podirali, rušili, zabavljali je vedno lažje kot graditi in povedali narodu — kako se naj to težko stanje popravi.

Jug. nac. stranka

Mnogo je slučajev, kjer so se te politične organizacije polastile male klike in jo izkoriščale v svoje namene. Tam, kjer so ljudje verovali v to stranko in hoteli pristopiti v njene vrste, jih je taka klika odklanjala, boječ se, da ne bodo mogli biti predsedniki in tajniki organizacije in da ne bodo mogli več komandirali in strahovali ljudi. V drugih slučajih niso ljudje pristopali v to stranko baš zaradi takih klik, ki so se same postavile na čelo organizacij. V vseh teh slučajih je organizacija povsem odrekla.

Tam pa, kjer so bile organizacije JNS urejene v skladu z razpoloženjem ljudstva in so bile izraz kmetske volje, tam so napravile marsikaj dobrega in koristnega.

Boj proti klikarstvu

se je v stranki sami začel že od vsega pačetka. Ta boj je imel vse znake borbe med interesi širokih narodnih plasti na eni strani in med interesi velekapitala in veleposestnikov na drugi strani. Jasno je, da velekapital išče zaščite in vpliva povsod. On ne gre nikoli v abstinenco kakor brezposelni delavci ali kmelje. Kapital je vedno aktiven. Povsod se vrine, kjer ve, da bo mogel kaj doseči. Razumljivo je, da si je zelo prizadeval dobiti vpliv tudi v JNS.

Z novimi volitvami so odprla vrata v novo politično dobo. Ljudje morajo vedeti, da jim sedanjih težkoč ne bo nihče odpravil, ako jih sami ne bodo. Sami jih morajo odpraviti s krepkim javnim udejstvovanjem. Brezposelni delavci, siromašni kmelje in obrtniki morajo vedeti, da je vsaka abstinenca občutna zguba. Čim bolj se oni odmikajo od javnega življenja, toliko lažje delo ima kapital in klikarstvo. Zato proč z abstinenco!

Pripravimo se na novo delo, pripravimo se na nove gospodarske in socialne organizacije in sodelujmo povsod, kjerkoli se odloča o našem življenju. Pristopimo k delu in vzemimo organizacije v svoje roke, da ne bo potem tavanja in zabavljanja na vse strani.

Pripravimo se na pravo kmetsko demokracijo!

Vse te svoje zahteve smo že ponovno postavili, vendar se državne oblasti na nje doslej niso ozirale. Zato sklene občni zbor, naj g. narodni poslanec Milan Mravlje izroči to resolucijo osebnemu gospodu ministru za poljedelstvo, gospodu ministru za šume in rudnike ter gospodu predsedniku vlade in gospodu banu Dravske banovine.

Kaj to pomeni?

Neki beograjski časopis je prinesel prelečeni leden pod naslovom »Mi in Bolgari« prav zanimivo in obširno razpravo, v kateri piše med drugim tudi tole:

»Vse gre, kakor je le mogoče želeli. Ali bali se je, da ne zapademo v skrajnosti. Naši vzajemni poseli so prepogosti. Samo zadnjih 15 dni je prispelo v Sofijo 40 naših železničarjev, 60 pevcev-učiteljev iz Slovenije in 300 članov Jugoslovansko-bolgarske lige iz Beograda. Te dni prispo semkaj še jugoslovanski veterinarji in agronomi. Napovedujejo pa se še vedno novi in novi kolektivni obiski, za binkošti kar cel posebni vlak. In končno pride še meseca junija na balkaniado v Sofijo preko tisoč goslov iz Jugoslavije.

Vse le je treba bratski sprejeti in pogostiti, jih nastaniti in skrbeti za njihovo zabavo. Toda Bolgarija je siromašna dežela! Je mnogo znanih javnih delavcev, ki čisto nimajo niti dovolj kruha. Razen tega obstajajo naši medsebojni poseli večinoma v banketih. Na teh sestankih se vrste zdravice in čisto se oglašajo za besedo taki, ki so najmanj pozvani za to.

Tako Bolgari, kakor mi smo sedaj došli v fazo, ko je treba pričeti z resnim delom. V taki atmosferi se pojavljajo poljubni »misionarji«, ki neodgovorno in prenapljeno prepovedujejo nepriradno nagle skoke. Govorniki pri tem ne računajo niti z najprimitivnejšim čuvstvom in razpoloženjem povprečnega bolgarskega in jugoslovanskega državljan. Vedno več se govori o onem, kar je vprašanje bodočnosti, a vedno manj o tem, kar bi bilo treba storiti danes ali jutri. Problem zamenjave dobrin in vsa gospodarska vprašanja so popolnoma polisnjeni v ozadje. In to je ravno ono, kar bi moralo najbolj zanimati tako Sofijo kakor Beograd (op. ured.). Podane misli posebno na koncu članka so sicer na videz skromne, vendar tako važne, da jih mora čimprej načeti tako Bolgarija kakor Jugoslavija, šele potem bomo lahko rekli, da je pravo zbližanje obeh bratskih narodov lukaj.

V naših srednjih šolah angleščina obvezen predmet

Prosvetno ministrstvo je izdalo te dni odlok, da se bo na naših srednjih šolah angleščina poučevala od 3. razr. dalje kot obv. predmet. Dijaikom bo dano na izbero, da se uče angleščine ali nemščine. Prosvetno ministrstvo, ki je izdalo ta odlok v skladu s stališčem glavnega prosvetnega sveta, se je takoj informiralo, koliko je pri nas diplomiranih profesorjev angleščine. Na beograjski univerzi, kjer je katedra angleščine, je doslej diplomiralo iz angleščine 10 slušateljev. Za enkrat študira angleščino kot glavni predmet 25 slušateljev, kot postranski predmet pa okrog 60 slušateljev. Za bodoče šolsko leto bi imeli okrog 15 diplomiranih profesorjev angleščine. Dokler jih ne bo dovolj, se bo poučevala angleščina samo na srednjih šolah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, pozneje pa tudi v drugih mestih.

Prizor poverke v Slivnem ob priliki poseta naših pevcev v Bolgariji

Zahteve Zveze slov. agrarnih interesentov

Na občnem zboru Zveze slovenskih agrarnih interesentov, ki se je vršil v nedeljo dne 2. junija t. l. ob navzočnosti polnoštevilno zbranih delegatov, ki so jih poslale Pašniške in gozdne zadruge, je bila soglasno zglasovana sledeča za vse agrarne interese nadvse važna

resolucija:

I. Zahtevamo ponovno in odločno, da se konča dela glede utrditve objektov in subjektov na vseh veleposestvih pod agrarno reformo, da pridejo agrarni interesi končno že do pravne in dejanske posesti zemlje, do katere imajo pravico po zakonu. Ta končna dela se vlečejo že predolgo in zborovalci imajo vtis, da je sedanjí birokratski način končne likvidacije prepočasen in veliko predrag. Zahtevamo, da izda centralna vlada nalog, da se morajo ta dela takoj izvršiti in zaključiti brez nepotrebnih in dragih komisij na podlagi zbranega gradiva.

II. Glede razlaščenih gozdnih delov zahtevamo enako odločno, da se imajo razlaščene šume nemudoma prevzeti od sedanjih lastnikov-veleposestnikov, ker more imeti sedanje zavlavljevanje prevzema samo ta namen, da se že itak zelo okrnjena agrarna reforma v Dravski banovini še bolj brezuspeši. Sodni procesi, ki se ravnokar vrše, dokazujejo jasno, kakšnih grdih, nemoralnih sredstev so se posluževali prizadeti veliki šumski posestniki, da v škodo naroda in države onemogočijo ali pa vsaj zavlačujejo iz-

vedbo agrarne reforme, kakor jo je predvidel veljavni, agrarni zakon, ki ga je podpisal sam blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zediničelj. Ti procesi so ljudstvu, ki težko čaka, da se tudi šumska agrarna reforma že končno izvrši, odprli oči in mu nalagajo opreznost, ki naj jo dobe tudi poklicane državne oblasti, ki morajo budno paziti, da se izvrši agrarna reforma po duhu svojega namena in pozitivnih zakonov. Prevzem že razlaščenih šum se odlašajo leto za letom in proti tej prepočasni proceduri vlaga današnji zbor svoj protest.

III. Z upravo razlaščenih gozdov, kakor se vrši sedaj, zbor ni zadovoljen. Smatramo, da se je tudi šumska agrarna reforma izvršila v tem namenu, da se z njo socialno pomaga vsemu bednemu kmetskemu narodu. Sedanje začasne uprave nimajo nobenega živega stika s prizadetimi interesi, niti z njihovimi organizacijami.

Slej ko prej ponavljamo svojo zahtevo, da naj se v Dravski banovini izroči uprava razlaščenih gozdov »Zvezi Pašniških in gozdnih združenj« za Dravsko banovino, ki bo te gozdove upravljala z vestjo poštenega upravitelja in trgovca, a v socialni prid vseh agrarnih interesentov Dravske banovine. Nimamo ničesar proti temu, da se postavi ta uprava Zveze pašniških in gozdnih združenj pod strokovno banovinski nadzor.

Načrt zakona o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva

V kmetijskem ministristvu so pred nedavnim izdelali načrt zakona o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva. Načrt tega zakona vsebuje celo vrsto važnih odredb, med katerimi so najznačilnejše naslednje:

Ker je naše sadjarstvo doslej trpelo mnogo škode zaradi tega, ker smo gojili toliko različnih vrst sadja in nismo bili v stanju, dobiti v enem kraju večjo količino sadja ene in iste vrste, predvideva zakonski načrt, da bo v bodoče dovoljeno v drevesnicah gojiti in prodajati le določene vrste sadnih drves, in sicer one vrste, ki jih bo odobrilo kmetijsko ministristvo na predlog banskih uprav. Poleg državnih in samoupravnih drevesnic bodo lahko obstojale tudi privatne, toda le po predhodnem oblaslvenem dovoljenju in pod pogojem, da se bodo strogo držale predpisov. Enaki predpisi veljajo tudi za vinogradništvo in za trsnice. Namen teh odredb je, da pridemo do enotnih lipov sadja in vina in da bo s standardiziranjem olajšan in pospešen izvoz.

Zakonski načrt predvideva tudi vinogradniške rajone, izven katerih ne bo dovoljeno zasadiati vinogradov. Banske uprave bodo določile izbor onih domačih trt in ameriških podlag, ki se bodo smele razmnoževati. Na ta način naj se onemogoči proizvodnja slabih vin, istočasno pa naj se zaščiti vinogradniški hriboviti kraji od konkurence vinogradov v ravnini. Rajone bo določilo kmetijsko ministristvo po predlogu banskih uprav. Zakonski načrt med drugim določa, da bo moral oni, ki bo hotel dobiti sadike iz državne trsnice ali drevesnice, najprej prinesli vzorec zemlje, da se ugotovijo najprimernejše vrste za to zemljišče.

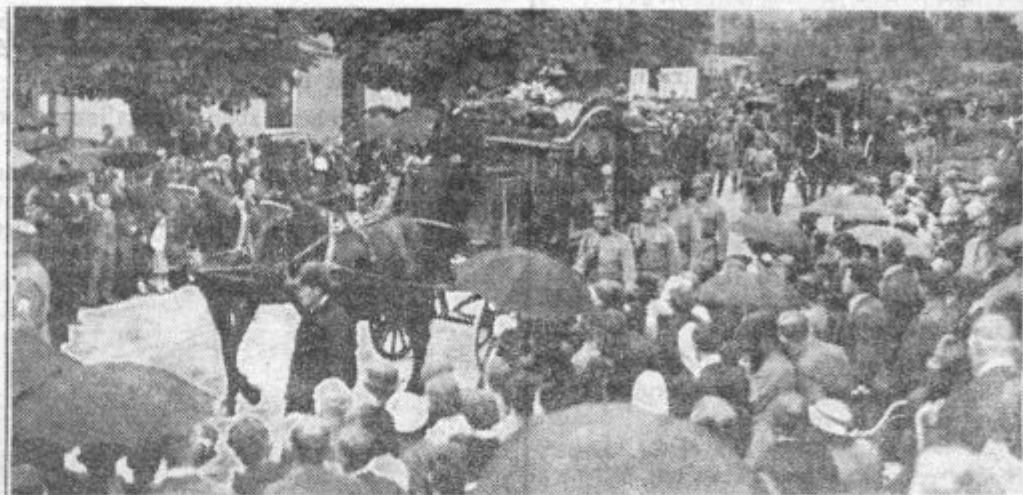
Vinogradi v vinogradniških rajonih, ki bodo strokovno in pravilno urejeni po odredbah tega zakona, bodo 10 let oproščeni davka, oni vinogradi na živem pesku pa ne bodo plačali davka 20 let. Ne bodo pa oproščeni davka oni vinogradi, kjer trte ne bodo zasajene v predpisani oddaljenosti ali pa bodo vinogradi zasajeni na slabo pripravljenem ali neprimernem zemljišču. Lastniki takih vinogradov ne bodo dobili nikake pomoči niti od države, banovine, sreza ali občine. Sadovnjaki, ki bodo zasajeni po predpisih tega zakona, bodo davka prosti 6 let, nasadi oljk in orehov pa 15 let. Važna je tudi odredba, da se bodo po predpisih zasajeni sadovnjaki in vinogradi o priliki katastrske klasifikacije vnesli v ono vrsto zemljišča, v katero je bilo določeno zemljišče uvrščeno, preden je bil zasajen sadovnjak ali vinograd, tako da za nove sadovnjake in vinograde ne bo treba plačati po prenehanju davčne prošlosti večjih davkov.

Zakonski načrt predvideva med drugim tudi tako zvane skupne sadovnjake. Zakon namreč proporoča kmetom, da skupaj zasade na svojih komasiranih zemljiščih skupne sadovnjake, ker bodo tako imeli možnost, da bodo li sadovnjaki zasajeni in vzdrževani po enotnem in sodobnem načrtu in so tudi stroški pri vzdrževanju za lak kolektivni sadovnjak manjši. V takih primerih bi kmetovalci dobili posebno pomoč iz javnih sredstev.

Ker je spekulacija z orehovino dovedla v zadnjih letih do pravega pustošenja nasadov orehov, tako da je nevarnost, da bomo še doma ostali brez pridelka, zato je bila že nedavno izdana prepoved sekanja orehov. Zakon daje kmetijskemu ministru pooblastilo, da prepove sekanje rodovitnih dreves onih vrst sadnega drevja, ki imajo dragocen les, kakor je to pri orehu in pri višnji. Prav tako določa sankcije proti onim, ki bi se pregrešili zoper te predpise.

Za širjenje in pospeševanje sadjarstva je predvidena posebna propaganda. V osnovnih in meščanskih šolah bodo odrejeni posebni dnevi v letnu, ki bodo posvečeni sadjarstvu. Obrambi sadnega drevja pred škodljivci posveča zakon-

ski načrt posebno pažnjo. Pri pojavih nevarnih okuženj se morajo sadovnjaki in vinogradi posekati odnosno izrebiti ter sežgati. Za proučevanje sadnih bolezni in za proučevanje novih metod v sadjarstvu odnosno raznih načinov uporabe ter predelave sadja se ustanovijo posebni inštituti. Ustanovi se tudi posebna sadjarska šola, ki je danes še nimamo v naši državi.

Svečan pogreb žrtev zločinske roke komandirja Franca Vrička in podnar. Franca Stefančiča

Že zopet „Pohod“

»Gorenjec« piše:

»Pohod« je zadnje čase postal kar interesanten. Številka za številko je bolj zanimiva. Pod naslovom »Kaj sedaj?« se nadaljuje politika slovenske fronte in celo »klerikalcem« marsikaj dá prav, baš v točkah, v katere so se generali j. n. s. s tako vneto zadnja leta zaletavali.

No, pa »Pohod« je sedaj spreobrnjen še v drugi meri. V zadnji 19. številki poroča pod naslovom »Nove metode« sledeče:

Danes so drugi časi in nove metode. Agitacija med posamezniki je prazna stvar, ker današnji časi ne trpijo malenkostnih metod. Treba je res novega načina. Agitacije en bloc. Recimo med trgovci, posestniki, stanovanjskimi najemniki, železničarji itd. Prav gotovo skoro vsak volivec pripada enemu takih stanov in s tem je zajet v agitacije. Ko so se Slovenci kot en moč 5. maja izjavili za pravo politiko, so dali s tem najboljši odgovor onim, ki so skušali še nadalje uganjati politično alikimijo, ki je enkrat za vselej doživela svoj poraz. Gremo res v novo dobo, k res novim ljudem, v res nove metode!

Joj, če bi kdo od separatistov, defetistov, anacionalnih elementov, rimskih hlapcev, nenaacionalnih internacionalcev, črne internacionalce itd. pisal tako še komaj pred enim letom! Kaj mislite, kaj bi bilo? To bi se polnili zapor! Pa »Pohod« še piše v istem listu, da se ni spreobrnili! Mar naj bi pisal cel čas v tem smislu kot sedaj, pa bi se ne bilo treba braniti očitka o spreobračanju in — kar je glavno — Slovenija ali slovenska fronta in Jugoslavija ali slovenska fronta in Jugoslavija bi imeli čas za delo, ne pa za rušenje in varstvo lastnih pridobitev. Spremembe v pisanju pa je treba seveda pohvaliti.

Za enotno slovensko parlam. delegacijo

V petek, dne 31. maja t. l. se je zbrala v Ljubljani prvič slovenska delegacija senatorjev in narodnih poslancev k posvetovanju. Cilj posvetovanja je bil ustvariti v parlamentarnemu življenju enoten nastop slovenske delegacije. Program za ta enoten nastop Slovencev je padel minister za soc. politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušič. Njegovim vsestransko zani-

Za reševanje važnih sadjarskih vprašanj splošnega značaja je predvidena ustanovitev strokovnega sadjarskega sveta, ki ga bodo tvorili predstavniki ministristva in banovin in strokovnjaki izven državnih ustanov. Zanimivo novost prinaša zakonski načrt tudi v tem, da predvideva ustanovitev novega poklica, namreč sadjarskega mojstra. Sadjarski mojstri bi bili najnižji organi v organizaciji za pospeševanje sadjarstva in bi bili nameščeni v posameznih vaseh. To bi bili praktični delavci za strokovne sadjarske posle v sadovnjakih in kletih.

mišnim in stvarnim izvajanjem so se priključili soglasno vsi senatorji in narodni poslanci. Po daljši debati, v katero so posegli večinoma novoizvoljeni narodni poslanci je predlagal senator g. Ivan Pucelj za predsednika naše delegacije senatorjev in narodnih poslancev g. Ivana Mohoriča. Za podpredsednika senatorja Ivana Hribarja, poslanca dr. Režeka in dr. Vebleta. Za tajnika poslanca dr. Fuxa in dr. Koreta. Za blagajnika poslanca inž. Zupančiča in Janžekoviča. Predlog senatorja Pucelja je bil od vseh navzočih soglasno sprejet.

Vsa slovenska javnost je složnost senatorjev in novoizvoljenih narodnih poslancev z največjim zadoščenjem pozdravila. Saj se narod sam najbolj zaveda, da je samo v slogi moč.

Mogoče je bila samopomoč?

Oblasti v Zagrebu so uvedle strogo preiskavo proti neki denarni poslovalnici, katere je širši javnosti skoraj nepoznana. Delovala je samo z agenti, kateri so lovili proti proviziji po deželi žrtve. Obljubljali so jim, da dobijo v roku treh mesecev članstva od zavoda posojilo. Nekaj članov je za vabo posojilo tudi res dobilo, dočim so v večini reveži samo nasledili. Na podlagi suma prevare je bila vložena proti poslovalnici sedaj na oblast ovadba, katere je poslavila takoj komisarija, ki je že doslej ugotovil za cele 4.000.000 dinarjev primanjkljaja. Proti tej ogromni postavki pa je našel samo za 1 milijon dinarjev navideznih terjatev, dočim o kakem denarju ni ne duha ne sluha. V Sloveniji so bile slične ustanove, draga šola. Zato kmetijo pozor pred agenti, ki ponujajo posojila.

Strahoten potres v severozahodni Indiji

Nad 30.000 ljudi mrtvih

Ogromna pokrajina v prednjezapadni Indiji Belučiistan je postala v petek ob tri četrt na 3 ponoči prava mrtvašnica. Potres je spremenil pokrajino v kup razvalin. Porušena so mesta in vse vasi. Vse železniške, brzojavne in telefonske naprave so dobesedno uničene. Uničenih je tudi nešteto zrakoplovov, ki so se nahajali v tamošnjih velikih hangarjih. Prebivalstvo, kar ga je ostalo pri življenju, se trese pred lakoto in kugo, ki se v Indiji za vsakim potresom pojavi.

Politični pregled

★

Značilnost naše dobe je življenjska naglica. Vsi živimo in delamo tako, kakor da se nam ne prenehoma nekam mudi. To naglico opažamo povsod in tudi že v kmetiskem življenju, ki se sicer vedno najbolj uporno in uspešno brani nepreskušanih novotarij. Vprav ta naglica prinaša v življenje vseh narodov nekako nestalnost. Svet živi kakor v večnem strahu. Nazori se venomer menjavajo. Kar je bilo še včeraj sveto, je danes pomandranjeno in zavrženo.

Tako je ta teden v USA (Združenih državah Severne Amerike) vrhovno sodišče razveljavilo vse uredbe urada za gospodarsko obnovo. Kakor poročajo, pomeni sklep vrhovnega sodišča strašen udarec za gospodarsko politiko predsednika Roosevelta. Na drugi strani se oglašajo skupine, ki sklep vrhovnega sodišča pozdravljajo. Bližnji dnevi utegnejo prinesiti nova presenečenja. Vsekakor je predsednik Roosevelt izjavil, da se bo sam zavzel za to, da se onemogočijo slabe posledice sklepa vrhovnega sodišča.

V ospredju zanimanja je še vedno abesinsko vprašanje, ki ga Društvo narodov s svojim znanim sklepem ni moglo spraviti s sveta. Kolikor je mogoče posneti iz nasprotujočih si vesti, Abesinija nikakor ni voljna postati suženj Evrope, tem manj pa kakega posameznega evropskega naroda. S spretno razgrnjeno mrežo diplomatskega dela, v katerem so Italijani od nekdaj mfojstri, skuša naša zapadna sosedja prepričati svet, da se ji v Afriki godi krivica in da more te spore rešiti le v neposrednih pogajanjih z Abesinijo. Kakšna naj bi bila ta pogajanja, nihče ne ve, ves svet pa ve in strni nad množico v Afriko postavljene oborožene sile. Italijanska bojevitost ustvarja zlasti v Angliji obilo slabe volje. Po mnenju angleških listov nastajajo v prijateljstvu med Anglijo in Italijo vedno večje razpoke.

Po smrti maršala Pilsudskega je na Poljskem prešla oblast v roke njegovih najožjih sodelavcev in prijateljev. Steber teh je predsednik republike Moseicki, ki mu stoje ob strani ministrski predsednik Slawek, generalni inspektor vojske Ridz-Šmigly in zunanji minister Beck.

Kmetiskim (agrarnim) strankam so dale zadnje volitve na Češkoslovaškem 50 poslancev v poslansko zbornico in 23 v senat. Od članov poslanske zbornice je 45 pristašev češkoslov. agrarne stranke, 5 pa nemških agrarcev, senatorji pa so vsi iz češkoslov. agrarne stranke.

Na Fancoskem se je morala Flandinova vlada umakniti. Francozi namreč cenijo svoj frank mnogo bolj nego vse na svetu. Kakor hitro se mu začnejo majati tla, napno vse kriplje za njegovo rešitev. Ta naloga je zdaj poverjena novi vladi, ki jo je sestavil dolgoletni predsednik parlamenta Fernand Bouisson. Finančni minister je dosedanjí predsednik finančnega odbora v senatu Joseph Caillaux.

V naši domači politiki je pač najvažnejši dogodek otvoritvena seja novoizvoljenega parlamenta, o čemer pročamo na drugem mestu.

Novejša poročila iz Indije

Po najnovejših podatkih je strahoviti potres v severozapadni Indiji in Beludžistanu zahteval najmanj 40.000 smrtnih žrtev. Samo v Quetti jih je 26.000. Število Evropejcev, ki so našli pri potresu smrt, cenijo sedaj na 250.

Osrednja indijska vlada v Simli poroča uradno, da so zaradi nevarnosti pred okužitvijo odstranili vse prebivalce Quette in okolice, ki so se rešili pred katastrofo, in da je okoli te pokrajine postavljen vojaški kordon, ker so izgubili sleherno nado, da bi mogli pod razvalinami najti še koga živega. Doslej so pokopali ali sežgali okoli 30.000 trupel, pod razvalinami pa jih je baje še najmanj 20.000.

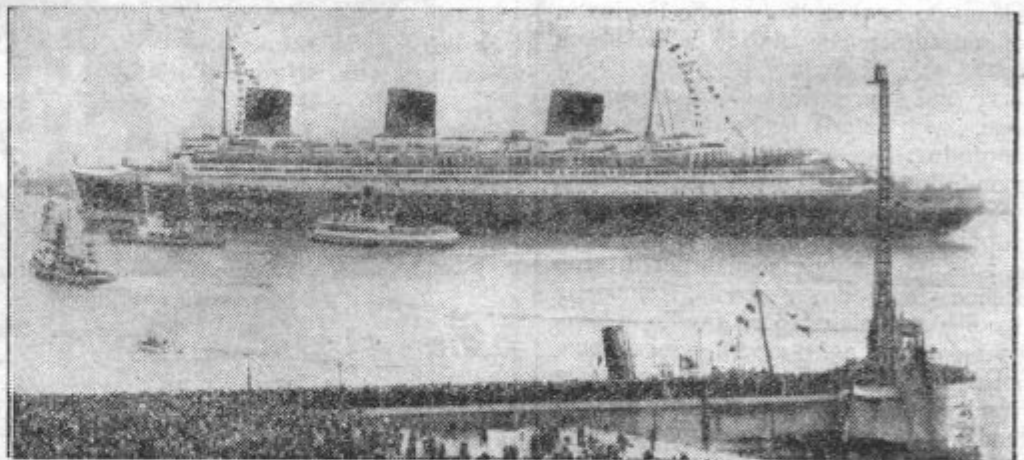

Kmetska mladina

Mladinsko zborovanje v Celju

V nedeljo, 26. maja se je vršil v celjskem Narodnem domu občni zbor Pododbora Zveze kmetiskih fantov in deklet.

Ni bil to občni zbor odpravljen s formalnostmi in društveno »demokracijo« kakor smo vajeni pri marsikaterih drugih organizacijah, ampak je bil ta občni zbor pravo zborovanje delegatov, ki so podali stvarno delo v napredku,

»Normandie« največji in najhitrejši parnik sveta, ki so ga ravnokar dogradili v Franciji.

tako za Pododbor kot številna včlanjena Društva kmetiskih fantov in deklet, katere so zastopali.

Kmalu po 9. uri dopoldne je otvoril občni zbor predsednik Zveze in predsednik Pododbora tov. Kronovšek Ivan, ki je v jednatih besedah pozdravil delegate, katere je poslalo 19 društev, nadalje člane ljubljanskega in ptujskega Pododbora. V nadaljnjem je pozval navzoče, da počaste spomin na žrtev v Marseillu s par minutnim molkom.

Ob prehodu na dnevni rued, je predsednik ponovno očrtal idejno plat in širok program naših Društev kmetiskih fantov in deklet. Po odobritvi zadnjega zapisnika je kot poslevoedeči podpredsednik Merslavič poročal o delovanju in lepih uspehih Pododbora.

Obširno in podrobno poročilo o delovanju za enoletno poslovno dobo je podal tajnik tov. Turnšek Aleksander. Iz tega poročila je posneti, da šteje celjski Pododbor 25 društev, v nekaterih krajih pa se pripravljajo ustanovitve. Vršil se je v preteklem letu I. prosvetno-organizatorični tečaj za fante, enako izlet na Urško pri Dramljah, poleg rednih sej ožjega in širšega odbora so bili poslani zastopniki Pododbora k številnim prireditvam društev, ki so imela v vsem letu nad 20 prav dobrih predavanj, več strokovnih tečajev kot mlekarke, prirojevalne, prosvetne itd. Razen številnih dramatskih predstav, so društva prirejala uspele javne manifestacije s konjskimi dirkami, tekmami koscev, žanjic itd. Pododbor je kot matična organizacija bil vabljen na nešteto prireditvev drugih organizacij, tako se omenja kongres NSZ v Celju itd. Za svoje člane je Pododbor v nekaterih zadevah interveniral, ali kako drugače pomagal. Nadalje omenja, da je bila od strani Pododbora v pretekli dobi sprejeta deputacija pri min. dr. Marušiču, pri banu dr. Pucu in nač. km. oddelka ing. Zidansku. Kljub oviram, ki obstojajo zlasti v tem, da še ni pri Pododboru stalnih pisarni-

skih in poslovnih moči, je delo dobro napredovalo!

Po bogatem razgovoru o nekaterih predlogih je občni zbor podal obširnih smernic za bodoče delo, ki zre s popolno vero na svojega voditelja in predsednika tov. Kronovška Ivana, ki je veselo pozdravljen občni zbor zaključil.

Po poročilih blagajnika tov. Hajšeka in drugih funkcionarjev kakor nač. ženskega odseka tov. Jarnovič Lojzke, nač. organizacijskega odseka tov. Kronovška Ivana, in nač. gospodarskega odseka tovariša Hajnška Franceta, je sledila o vsem obširna debata v katero so posegli posamezni delegatje.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor:

Predsednik tov. Kronovšek Ivan, podpredsednik tov.: I. Merslavič Anton, II. Ocvirk Ivan, III. Košak Ivan, tajnik tov. Turnšek Aleksander, blagajnik tovariš Jesenek Andrej, odborniki pa tovariši in tovarišice: Povše Jože (Orlova vas), Kolarič Mira (Sv. Jurij ob j. ž.), Ravnak Franc (Vojnik), Koštomaj Jože (Ljubečna), Jarnovič

Lojzka (Dramlje), Povše Karl (Turje), Rojnik Franc (Braslovce), Tofant Anton (Teharje). — Nadzorstvo pa tov. Stante Jernej (Celje) in tov. Štukelj Vida (Frankolovo).

Proslava 10letnice

Vsled izredno slabega vremena 30. maja je prireditev preložena na binkoštno nedeljo. Ker bo program tekem izredno bogat in pester — tako po številu kakor po svoji originalnosti — vlada za prireditev veliko zanimanje. Poleg tekem koscev bo namreč tekmoval tudi moški in ženski naraščaj, pa tudi članice bodo pokazale svojo spretnost v postrežbi koscem. Najbolj korajžni se tudi pridno vadijo v plezanju po gladkem mlaju — vse pa nestrpno pričakuje praktičnih preizkusov tekem po skupinah. Saj to ni samo navadna senzacija! Čas, v katerem živimo, namreč terja tudi od posameznika temeljite vzgoje za udeleževanje v kolektivnem smislu. Mesto, da se v tekmah izraža le efekt posameznika — kar tako rado podžiga medsebojno zavist in druga sorodna nagnenja — obeta nov način tekmovalstva kmetske mladine vprav nasprotno; vzgajali tekmovalce kakor gledalce v smislu medsebojne povezanosti ter šele iz te zavesti se porajajočih drugih lepih lastnosti kakor: v potrebi medsebojne pomoči z besedo in dejanjem, o pomenu in potrebah organizacije itd.

Ker torej 9. junij obeta zaslati nov korak kmetske mladine, priporočamo (zlasti z ozirom na veselejske ugodnosti) tudi zastopnikom oddaljenejših društev, da se proslave v čim večjem številu udeležel Posebno še opozarjamo, da je sprejem gostov že ob pol eni na železniški postaji, nato se razvije povorka iz zvezine zastavo na čelu na posestvo tov. F. Bohinca. Na tovariško svidenje!

Voglje

Na zadnji seji smo sklenili, da priredi naše Društvo kmetskih fantov in deklet v nedeljo, dne 25. avgusta veliko tekmo koscev, združeno s kmetsko veselico.

Ze sedaj opozarjamo tovariška društva na našo prireditve in jih vabimo k številni udeležbi!

Ormož

V nedeljo, dne 16. junija se vrši v dvorani Skorčič ob pol 8. uri zjutraj I. redni občni zbor Pododbora Zveze kmetskih fantov in deklet za ptujsko okrožje po običajnem dnevnem redu. Vabimo vsa društva iz našega okraja, da pošljejo svoje delegate in vse odbornike, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Ptuj

Dne 4. avgusta t. l. priredi Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet v Ptuj svojo okrožno tekmo koscev, združeno s kmetskim praznikom in mladinskim zborovanjem in prosi razna ptujska in druga okoliška društva, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev.

Vitan

Na kmetskem prazniku dne 7. julija se bodo pri nas vršile na njivi župana tovariša Ivana Tomažiča dve zanimivi tekmi žanjic: na prvi se bodo pomerile dekleta Kmetskih fantov in deklet od Sv. Bolfenka, na drugi pa iz Železne gore. Potem kolesarska dirka, na bližnjem vrtu srečolov, šaljiva pošta itd. Igra godba na pihala. Zato pa 7. julija vsi na Vitan.

Skoke

Ustanovni občni zbor je imelo naše Društvo kmetskih fantov in deklet dne 24. maja t. l. V navzočnosti vseh članov smo izvolili novi odbor, ki sestoji: tov. Mihael Ajdič, predsednik; tov. Milka Babič, podpredsednica; tov. Franc Kac, tajnik; tov. Franc Vohl, blagajnik.

Rad bi velikega števila članov, ki vedno bolj narašča, je pričakovati od novega društva mnogo lepih uspehov.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah

V nedeljo, dne 16. junija t. l. priredi naše Društvo kmetskih fantov in deklet svojo II. tekmo koscev ob 3. popoldne na travniku tov. Senčarja v Juršincih.

Vabimo vse tovariše in tovarišice sosednjih društev, kakor tudi ostale prijatelje, da se naše prireditve udeležijo!

Zaplana

Da ni naše delovanje tako enolično, smo napravili v nedeljo, dne 26. maja t. l. lep društveni izlet k Cerkniskemu jezeru. Bilo nas je mnogo in zabavali smo se imenitno. Navžili smo se krasne prirode in se vrnili veselo razpoloženi z zadnjim vlakom domov.

Beričev

Društvo kmetskih fantov in deklet v Beričevem je priredilo v nedeljo, dne 2. junija tekmo koscev in kmetsko veselico. Kljub temu, da je vreme nagajalo, je bil obisk zadovoljiv, tako pri tekmi, kot na veselici v Kmetskem domu.

Izid tekme koscev je sledeči:

1. Ivan Grad (24 točk),
2. Anton Majdič (23 točk),
3. Franc Gostinčar (21 točk).

Moste pri Komendi

Tukajšnje novo ustanovljeno Društvo kmetskih fantov in deklet priredi dne 16. junija svojo prvo tekmo koscev, združeno z mladinskim zborovanjem.

Prijatelji kmetskega pokreta, vsi na kmetsko prireditve!

Braslovče

Uspelo 1. tekmo koscev je priredilo naše Društvo kmetskih fantov in deklet v nedeljo 2. junija ob 3. uri popoldne na travniku g. Raka v Sp. Gorah. Pred tekmo se je vršilo tudi mladinsko zborovanje, kjer je govoril delegat Zveze tov. Košan Ivan. Na veselicnem prostoru je predsednik društva tov. Rojnik razglasil izid tekme, pri kateri je dosegel prvo mesto tov. Vinko Krašovec iz Kamenč in prejel lepo nagrado.

Tekme koscev — priznanju kmetskega dela so se poleg številnega domačega prebivalstva udeležili tudi člani sosednjih tov. društev, tako Orlavas, Sv. Jurij ob Taboru. Št. Pavel pri Preboldu in novoustanovljena Prekopa pri Vranekem.

Gotna vas pri Novem mestu

Društvo kmetskih fantov in deklet v Gotni vasi priredi v nedeljo, dne 16. junija veliko tekmo koscev, združeno s kmetsko veselico pri tov. Matku v Gotni vasi. V slučaju slabega vremena se tekma preloži na praznik v četrtek, dne 20. junija.

Vsa tovariška društva in prijatelje kmetske mladine vabimo, da se te naše prireditve udeležijo!

Prekopa

Tudi pri nas smo si ustanovili pripr. odbor Društva kmetskih fantov in deklet, ker nikakor nečemo, da bi svojo mladost zapravili, brez da bi se obenem ne pripravljali na številne naloge, ki jih bo kmetska mladina morala v bodočnosti prevzeti.

Ustanovni sestanek smo imeli 15. maja t. l., na katerem smo izvolili odbor, ki vodi priprave, in sicer: Preds. tov. Karničnik Fani, podpr. tov. Piki Nikolaj, tajnica tov. Karničnik Poldi, blag. tov. Zahojnik Anton.

Dobrunje

Društvo kmetskih fantov in deklet v Dobrunjah priredi na binkoštni ponedeljek, dne 10. junija tekmo koscev na travniku g. Miha Anžiča v Dobrunjah. Po končani tekmi bo velika kmetska veselica s plesom, srečolovom, šaljivo pošto in prosto zabavo.

Kdor hoče v veseli družbi pozabiti svoje skrbi, naj nas ta dan obišče!

Izlet na Sv. Planino

priredi na Binkoštni ponedeljek 10. junija sledeča Društva kmetskih fantov in deklet: Sv. Jurij ob Taboru, Orlavas, Braslovče, Št. Pavel pri Preboldu in Turje iz Zagorske strani.

Tovariši in tovarišice, z veseljem in dobro voljo — na svidenje v ponedeljek na Planini!

Zamenjani vlogi

Sploh pa jutri ali pojutrašnjim odpotujeva, speci malo pšeničnjaka, zakolji dva dolgohlačna petelina, nemaram, da bi Nace govoril, da je z županom hodil lačen po svetu.

Nace je zaupno zvedel, kaj se plete okoli njega. Prav iz srca se je smejal, bil pa je tudi s tem zadovoljen, ker je bil ustavljen proti njemu kazenski postopek radi zakotnega pisarstva.

Župan ga je dal poklicati, da mu še v pisarni uredi nekaj važnih listin. Kot nalašč mu pridejo v roke dokumenti, tičoč se njegove oddaje v blaznico. Oče župan so namreč pozabili zakleniti predalček z važnimi spisi in še ključ je tičal v njem. Sijajna misel je šinila v Nacetovo noro betico. Iz svojih listin je ponaredil enake, toda ustavil je županovo ime. Čez par dni sta se napotila v Graz. Med potjo izroči župan Nacetu vse spise, ki jih bo treba izročiti gospodom tam gori v umobolnici. Bil je zadovoljen, saj je Nace itak bolj več govorice, predvsem mu je pa Graz že znan.

Dva dni sta si ogledovala mesto, posebno pa krčme, katere so Nacetu in tudi očetu županu najbolj ugajale. Ko se je pa županov stotak blizal na številko ena, si je mislil Nace, eno kronco imajo županov ata za potnino, vlak imajo že itak kreditiran v odgonski listini — za vsak slučaj!

V najlepši malodane klasični nemščini se predstavi Nace gospodom v nemščini, poudarja joč, da je njegov oziroma njihov »gojenec« ni nevaren, tu pa tam sicer malo besni, drugače pa le venomer trdi, da je župan iz Skarpijonove vasi in vedno zatrjuje, da zna njegova hčer delati najboljše rezance v celi štajerski deželi.

Prosi pa cenjeno gospodo, naj postopajo z njim obzirno z obilno hrano, češ da je to premožen kmetovalec, in še ostale vrline je naštel o svojem »varovancu«.

Ko se je Nace ob županovi navzočnosti poslavljaj od gospodov, je le ta nekaj slutil. Ob odhodu je Nace slišal močno vpitje: »Ich birgermajster, ich birgermajster von Skarpijonsdorf!«

Jaz sem pa Nace Znalič, si je mislil Nace in si mel roki ter šel v prvo gostilno triumfirat nad krasno izpeljano prigodo.

Nato se je pa napotil k svojemu bogatemu prijatelju, po katerem ej nato zvedel, da ata Skrobičev še venomer v blaznici vpijejo »Ich birgermeister!« in da bo bolnikovo stanje trajalo najmanj pol leta, da se pomiri in da pride domov, lahko pa da še v enem mesecu, vsekakor ne preje. Po štirinajstih dneh prelepega življenja pri bogatemu prijatelju se pojavi prepiti in skrokani Nace v svoji slavni Skarpijonski vasi, par dni sploh ni pokusil alkohola. Vaščani so ustanovili, da so Naceta v Grazu popolnoma pozdravili. »Za pet ran Božjih, kje so pa ata?« so silile v Naceta Ančka in mati županja. On jim pa odvrne, da so šli kar z vlakom na Hrvaško, pa ne po hrvaške vžigalice, ampak za konjskimi kupčijami, in najbrž še na Madjarsko! Ker je Skrobič res večkrat šel po takih potih, so mu vsi verjeli.

Nace je previdno rešaval kot po navadi županove spise, pa tudi one iz nemškega Graza v nemškem jeziku, iz katerih je razbral, da Skrobiča ne bo še polna dva meseca nazaj.

Ves čas se je držal Nace samo županove hiše. Vse je strmel in se čudilo njegovi spremembi — skratka je bil ves drugačen, nehal je namreč pijančevati, pil je le doma zvečer na postelji.

Nace in nobeden drugi ne bi bil prikladnejši na »Nudelbirtovm!« tako je modrovala in ugrabala sosenska, tudi mati županja so se s tem strinjali.

Nekega lepega dne reče Nace: »Veste ljuba mama, Ančka je polnoletna, jaz jo ne vzamem radi tistih deset tisoč kronc, ki jih ji izplača sodišče na dan njene polnoletnosti, mi bomo prijatelji, vi in oče kar lepo gospodarite naprej. Bila sva ž njo že v farovžu, gospod župnik nas bodo prihodnjo nedeljo oklicali, kar enkrat za trikrat, prosim vas le svetega blagoslova od Vaše strani, oče so mi ga že dali v Grazu! S solzami v očeh je poljubila Skrobičeva mati-županja oba in dala blagoslov z oljino vejico, namočeno v latovci žegnane vode. Le škoda, da se je ata župan baš ob tem važnem dogodku nahajal na konjskih kupčijah.

Svatba je bila taka, da je ni bilo sedem let v sedmih farah enake. In ko sta se sedmi dan novoporočenca baš odpravila na poročno potovanje proti Brezjam, jo prisopihla oče župan iz Graza in je debelo gledal sladke ostanke presladke svadbe.

Županov oče so si šele čez eno leto umirili svoje živce, popolnoma pa nikdar, kajti iz latovce podeljeni materinski blagoslov gospe županje je imel tako silno moč, da je v treh letih Ančka porodila trikrat po dvoje otročičev in Nace Znalič je zračunal po vseh pravilih matematike, da jih je šest. Le ta nedolžni cvilež je šel sladko »nudelbirtu« na živce. Županovanje je že zdavnaj opustil; prav rad, se še sedaj podpisuje: župan v pokoju in tudi mi mu želimo rekvieskat in pace, kajti odslej vodi vse županske agende njegov zet Nace!

Novice

★

Konjske dirke v Ljutomeru. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru je priredilo na praznik Vnebohoda v Ljutomeru že tradicionalne konjske dirke, ki so uspele nad vse pričakovanje povoljno. Dirke je vodil priznan strokovnjak veterinarski svetnik g. Škof.

Rezultati dirk so pokazali tako lepe uspehe, da dobivajo kmetje čimbolj več veselja do te za naše gospodarstvo tako važne panoge.

Ljubljano začno poglobljati. Po tolikih romanjih naših predstavnikov v Beograd je z božjo pomočjo le rešeno to za vse barjane tako važno vprašanje. S prihodnjim tednom se začnejo poglobljevalna dela, kjer bo dobilo zaposlitev mnogo brezposelnih delavcev. Dela bodo trajala najmanj eno leto.

50letnica Konjarskega društva v St. Jerneju. Narodni poslanci inž. Zupančič, dr. Fux, dr. Režek in dr. Lovrenčič so te dni intervenirali pri vladi glede proslave konjarskega društva v St. Jerneju na Dolenjskem, ki bo obhajalo 17. julija 50letnico svojega obstoja. Naprosili so vlado, naj bi prevzela pokroviteljstvo nad to proslavo. Vlada je želji ugodila in jo bodo zastopali minister za kmetijstvo dr. Jankovič, minister za socialno politiko dr. Marušič in ban Dravske banovine dr. Puc.

Strašna novost! Se nikoli! Svila po 11 Din. Stermečki, Celje.

Nova iznajdba za kolesarje. Znani akrobat Ivan Dobovšek iz Ježice pri Ljubljani je iznašel po zahtevu časopisov zelo važen izum za kolesarje. Po njegovem mnenju se bo dalo s pomočjo lastne fizične sile in njegovo iznajdbo, ki se pritrjuje na kolo, doseči mesto dosedanjih 25 km na uro celih 40—50 km. Če bo to res, potem bodo avtomobili in motorna kolesa za staro šaro.

Zaključek šolskega pouka. Z odlokom ministrstva prosvete se bo v Dravski banovini zaključil šolski pouk že dne 22. t. m., baje radi evharističnega kongresa, ki bo v dneh od 28. do 30. junija t. l. v Ljubljani.

Mestna hranilnica ljubljanska je zaprosila pri Državni hipotekarni banki za posojilo v znesku 35.000.000 Din. To vsoto potrebuje, če hoče začeti z rednim poslovanjem. Kakor smo informirani, so zgledi, da bo posojilo v kratkem odobreno, kar bo gotovo blagodejno vplivalo na vso našo javnost.

Nezvesta žena odsekala v spanju svojemu možu glavo. V banjaškem srezu v vasi Kijevo so našli pred nekaj dnevi truplo kmeta Ahmeta Bešiča. Glava nesrečnega moža je bila s sekuro odsekana, pa tudi na truplu samem so bile vidne hude rane. Orožniki so za zločincem vnelo poizvedovali, naposled pa jim je postala sumljiva Ahmetova žena Melča, o kateri se je govorilo po vsej vasi, da ima ljubimca in da je hotela svojega moža zapustiti. Hišna preiskava je spravila na dan toliko dokazov zločina, da so orožniki zaprli Melčo in njenega ljubimca. Oba sta pred sodiščem že priznala, da sta možu res odsekala glavo in ga potem odnesla v gozd, ki leži v neposredni bližini vasi.

Pojačanje radijskih postaj. Naša vlada se je odločila, da poveča vse radijske postaje v državi in zgradi pomožne nove. Beograjska postaja bo ojačena od 2.4 na 100, ljublj. od 5 na 20 in zagrebška od 0.7 na 20 Kw. V celi naši državi je sedaj okrog 67.000 radijskih abonentov, med katerimi jih šteje Dravska banovina nad 11.000.

Dobiček Bafe v Jugoslaviji znaša za pretečeno leto Din 3.100.000. Ta dobiček je priznan od podjetja za časopise — za javnost. Kosmati dohodki so baje znašali celih 121.000.000 dinarjev samo v naši državi. Če primerjamo, da se podjetje udeležuje skoraj po vseh evropskih državah, si lahko mislimo, kako ogromne dobičke dela v primeri z malo domačo čevljarstvo

obrtjo, ki pesa in bo v doglednih letih skoraj propadla.

Vričko in Štefančič na zadnji poti. Žrtvi zločinske roke, ki sta padla v težki in odgovorni žandarmerijski službi pri Moravčah, sta bila

† Komandir Frane Vričko

včeraj pri Sv. Križu v Ljubljani z vsemi svečanostmi pokopana. Ob odprtem grobu, lahko rečemo mučenikov v zvesti državni službi, sta imela prekrasne govore na njiju žan. kapetan Perić in moravski dekan žg. Černar.

† Podnarednik Franc Štefančič

V vednost. Kr. banska uprava v Ljubljani objavlja: Po pravilniku o banovinskih davčninah za leto 1935/36 se od 1. aprila t. l. dalje pobira 50 odstotna banovinska taksa k državni taksi po tarifni postavki 8. zakona o taksah, t. j. taksa za vse objave zaradi materialne koristi. Zato morajo biti vse take objave taksirane tudi z banovinskimi kolki. Ti kolki se dobijo pri vseh oddelkih finančne kontrole, za mesto Ljubljano pri banovinski blagajni, a za mesto Maribor pri sreskem načelstvu v Mariboru, levi breg. Kr. banska uprava opozarja, da se bo zoper one, ki bi se izognili plačilu banovinske takse, postopalo strogo po zakonu.

Toča uničuje delo žuljavih rok. V okolici Petrovgrada je vladala te dni močna soparica, po kateri je začela strašna nevihta z bliskom, strelo in točo. Na polju je povzročila ogromno škodo. Najhujše so bile prizadete občine Ečka, Orlovat, Velika Greda in Botoš. Toča je pobila žito in sadno drevje, zlasti velika škoda je v občini Velika Greda, kjer je uničeno nad 800 juter žitnega polja.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Kam bo to prišlo? V petek so na Gmajni pri Krki fantje zavratno napadli domov vračajočega se 27letnega posestnikovega sina Franca Tomžina. Čakali so ga s koli in toliko časa udrihali po njem, da je nezavesten obležal. Strahovito pretepenega s popolnoma razbito glavo in razmesarjenim obrazom so prepeljali Tomžina v ljubljansko bolnico, kjer se je revež dva dni boril s smrtjo, a danes ponoči okrog pol 1. je po hudem trpljenju izdihnil. Napadalcu bodo za svoje junaštvo dobili plačilo pred sodiščem.

Kmečki magazin v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Obiščite to trgovino in prepričajte se!

Prva samaritanska gasilska četa v naši banovini ustanovljena. Na podlagi novega zakona o gasilcih je bila te dni ustanovljena v Ljubljani prva samaritanska četa pod vodstvom mestnega fizika g. dr. Rusa. Namen samaritanskih čet je, da rešujejo in pomagajo ponesrečencem o priliki požarov in drugih nesreč. Take čete oziroma odseke bo treba organizirati povsod po deželi, kjer bodo imeli največ hvaležnega samaritanstva.

Udruženje jugoslovanskih agronomov, sekcijska Ljubljana, bo imelo svoj redni občni zbor dne 8. junija ob 16. uri, v prostorih Kmetijske družbe, Novi trg št. 3. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Po svetu

★

Kdor ne zna na turškem pisati in brati, se ne more poročiti. Turški minister prosvete pripravljala zakonski načrt, na temelju katerega se ne bo mogel poročiti, kdor ne bo dokazal, da zna pisati in čitati. Ta zahteva ni nič novega, saj je znano, da je v skandinavskih državah že v prešli stoletjih odrekala cerkev poroko vsem, ki niso znali prečitatati poljubnega mesta iz svetega pisma. Razlika je le v tem, da je cerkev v skandinavskih državah imela namen razširiti znanje verskih resnic, v Ankari pa jim je leželo na tem, da popolnoma iztrebi nepismenost, ker ta najbolj ovira razvoj turške države.

Polet v višino 35 kilometrov. V Rapid City v Zedinjenih državah so pravkar dogradili novo čudo, to je balon, s katerim upajo doseči višino 35.000 metrov. Letalec Steweno in Anderson se nameravata dvigniti takoj ko bodo vremenske prilike za polet primerne.

Japonci gredo kar naprej, zasesti nameravajo baje celo notranjo Mongolijo in velemesti Peking—Tijenein.

Nad 4 milijone odlikovanj. 4.549.000 bivših bojevnikov iz svetovne vojne je bilo te dni v Nemčiji odlikovanih s svetovno vojnim križcem, ki ga je ustanovil še pokojni maršal Hindenburg.

Število radio-postaj na celem svetu. Po najnovejši statistiki je na celem svetu 35.638 radio-postaj. Od teh jih je na kopnem 7711, vse druge 27.927 pa so na ladjah, letalih in drugih napravah.

Najhitrejši in največji parnik sveta se imenuje »Normandie«. Prva vožnja iz Le Havre v Newyork je trajala dve in pol ure manj kakor dosedanjega najhitrejšega parnika »Rex«. Na ta način si je priborila »Normandie« takozvani modri trak kot znak za najhitrejšo vožnjo iz Evrope v Ameriko.

Umetnik Meštrovič v Berlinu. Naš največji sodobni umetnik Ivan Meštrovič je razstavil svoje najnovejša umetnina v Berlinu pod pokroviteljstvom predsednika pruske vlade Göringa. Vse nemško časopise povečuje našega umetnika, ki uživa povsod svetovni sloves.

Znaki za vojno v Abesiniji se kažejo v čimdalje jasnejši luči. Italija je izpraznila iz afriških kolonij vse civilno prebivalstvo, kar govori, da se res pripravlja na oborožen spopad.

Dopust uradnikom. Predsednik vlade je dovolil na prošnjo pripravljalnega odbora za evharističen kongres v Ljubljani vsem državnim uradnikom rim. kat. vere, ki se žele kongresa udeležiti, potreben dopust. Vsa pristojna ministrstva so o tem že obveščena.

Ministrski svet je odobril naknadno za javna dela še 157 milijonov dinarjev. Baje bo dobila od tega zneska precejšen del tudi Dravska banovina.

Nagrade za novoporočence. Italijanska vlada je sklenila izplačevati novoporočenim častnikom in uradnikom posebne nagrade, če se poročijo. Nagrade za častnike znašajo po 5000 lir, za uradnike pa po njihovi stopnji po 4000, 3000 in 2000 lir. Nagrade bodo delili tudi za otroke, in sicer za prvorojenca po 6000 lir, 600 lir za drugorojenca in 1500 lir za tretjega sina.

Razno

★

Vojaška moč sovjetske Rusije

Po sklepu francosko-ruske zveze objavljajo francoski časopisi zanimive podatke o vojaški moči Rusije.

Ruska vojska je razdeljena v dva dela: aktivno po divizijah razdeljeno stalno vojsko in v milico, ki služi daljšo dobo let. Letno pride na nabor okrog poldrugi milijon fantov, od katerih jih vojaške oblasti odklonijo samo 300.000. V vojsko niso sprejeti tudi politično nezanesljivi, ki jih kot take označijo krajevni sovjeti. Vsakoletni naborniki se potem porazdelijo tako-le: 270 tisoč mož pride v redno, stoječo vojsko, 250.000 jih je vpisanih v »mobilne čete«, ki so vsako leto vpoklicane na vojaške vaje. Ostali ostanejo v zapiskih in jih vojaške oblasti pritegnejo po potrebi k vojaški službi.

Sovjetska vojska znaša v mirovnem stanju 940 tisoč mož, kar je za 300.000 več kot leta 1930. V primeru mobilizacije lahko takoj zberejo 5 milijonov vojakov. Službeni rok je različen. V pehoti traja služba dve leti, toda treba je upoštevati še dveletno vojaško pripravo na redno službo ter razne vojaške kurze, ki jih mora mladina od časa do časa obiskovati. V letalstvu in v mornarici traja vojaška službena doba 4 leta. Mobilne čete služijo aktivno 5 let, a imajo vsako leto od 1 do 3 mesecev dopusta. S 27 letom stopijo vojaki v rezervo, kjer ostanejo do 40. leta.

Največjo pozornost posvečajo sovjeti letalstvu. Rusko letalstvo obsega danes 3000 zemeljskih letal, 300 vodnih letal ter okrog 700 velikih in manjših bombnih letal. Rusija razpolaga torej skupno z nad 4000 letali in 100.000 specializiranimi piloti in mehaniki. Razvoj še ni pri kraju. Sovjetska industrija je tako organizirana, da lahko proizvede vsak mesec 2000 novih letal.

V Nemčiji hočejo vse novo

Nemško ministrstvo pravde pripravlja nov kazenski zakonik, ki bo temeljil na narodno-socialistični ideologiji. Zato bo vseboval ostre sankcije za razne zločine, ki so bili doslej neznan. Tako so n. pr. hude kazni določene za one, ki bodo zagrešili zločin »napada na duhovne vrednote naroda«. Za »narodno izdajstvo«, ki tvori v zakonskem načrtu pravo skupino deliktov, je kvalificirano »sramotenje nemške preteklosti, žalitev nemških narodnih simbolov, onečaščenje častnih odznakov in narodnih spomenikov ter sramotenje ali zlonamerno onečaščenje nemških šeg«. P onovem kazenskem zakoniku bo kaznivo tudi onečaščenje zakona (braka), zapustitev žene v blagoslovljenem stanu ter izvajanje homoseksualnih nagnenij, česar stari kazenski zakonik ni poznal. Načrt novega zakona bo baje izdelan in objavljen še tekom tega leta.

Prosveta

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1935. Sprejme se 30 učencev.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z Din 5.—, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 1. avgusta 1935.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnjo pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Oskrbnina znaša od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej.

Prosilci za banovinsko nižnjo mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taksi prosilci naj prosijo za podporo še pristojni resni kmetijski odbor ter naj predložijo prošnji za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni učenci absolventi dveh ali več razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

Absolventi kmetijskih šol! Na binkoštni ponedeljek, dne 10. junija t. l. ob 9. uri se vrši ustanovni občni zbor za ustanovitev podružnice Zveze absolventov kmetijskih šol za srez Ljutomer v gostilni Frica Sever v Ljutomeru s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav udeležencev in obrazložitev pomena zborovanja. 2. Poročilo tovariša ZASK iz Ljubljane. 3. Čitanje referatov posameznikov. 4. Volitev odbora podružnice in 5. Slučajnosti. Tovariši na plan! Spoznajmo se medsebojno in združimo se v lastni organizaciji. Poživimo duh kolegijskega in skupnega dela za napredek vasi, da si bomo drug drugemu pomagali v stiski in nevolji in enako tudi skupno veselili v sreči in zadovoljstvu. Priporočila se, da vsak udeleženec prijavi svojo udeležbo na sestanku na naslov: Vekoslav Štampar, drevesničar Ljutomer. To je potrebno, da se more pripraviti skupno kosilo, ki bo stalo Din 7 na osebo. Na ta sestanek se vabijo tudi absolventi izven sreza in prijatelji kmetijskega šolstva.

Pripravljalni odbor.

»Gruda«, mesečnik za kmetijsko prosveto, prinaša v svoji majski številki svojim bralcem zopet mnogo lepega in koristnega. Našim materam je posvečena Albrehtova pesem »Mati premljuje« in »Mati piše materici«. Likovičeva črtica »Moja mati« in Gasparijeva slika »Mati molit«. Winkler nadaljuje s svojo povestjo »Potoška mladost«, Tine Janhar je prispeval »Našo naj-

Posnemalnike, brzoparilnike
na obročna odplačila pri
„TEHNA“, Ljubljana
Mestni trg 25. — Sprejemno potnikel

Naš pravi domači izdelek!

večjo slabost«, dr. Milan Hodža — v prevodu Franceta Gerželja — razpravlja »o načrtnem gospodarstvu in smotreni demokraciji«, France Artnak je napisal članek: »Ljudje, knjige in knjižnice«. — Sledijo organizacijske vesti, Kotiček za dekleta, rubrika »Ali veš?«, zapiski in uganke. — List, ki slane letno samo Din 30— in se ga naroča pri upravi »Grude«, Kolodvorska ulica 7, najtoplejše priporočamo.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'22
1 nemška marka	Din 17'56
1 švicarski frank	Din 14'25
1 angleški funt	Din 214'13
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'88
1 češkoslovaška krona	Din 1'83
1 italijanska lira	Din 3'62

Sejmi

- 9. junija: Žužemberku, Pilstanju.
- 10. junija: Ložu.
- 11. junija: Kamniku, Radovljici, Senožečah, Metliki, Topolovcu, Bušachi vasi, Radohovi vasi, Dolnji Lendavi.
- 12. junija: Cirkniku.
- 13. junija: Rogatcu, Zalcu, Kozjem, Zigar-skem vrhu pri Sevnici, Ločah pri Poljčanah, Št. Janžu pri Spod. Dravogradu, Senožečah, Hinjah, Igu, Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu, Bruniku, Hotemožah, Zdenski vasi, Trebnjem, Zireh, Kozjem.
- 14. junija: Hotederšnici.
- 15. junija: Dobu, Kočevju, Št. Vidu pri Stični, Semiču, Jagnenci, Sv. Barbari, Kostrivnici, Mozirju, Lembahu, na Planini Sv. Rozalije, Oplotnici, Sv. Vidu pri Ptuj.

Radio

Nedelja, dne 9. junija. 7.30: Sodobna žival-ska prehrana (ing. Koprivšek Franjo) — 9.45: Versko predavanje (p. Valerian Učak) — 16.15: Mati, poslušaj (Milan Melihar).

Ponedeljek, dne 10. junija. 7.30: Pospeševanje kulture oreha (Flego Anton) — 16.15: Zenska ura: Naša kmetijska žena (Zaje-Boškovičeva).

Torek, dne 11. junija. 11.00: Ob 100letnici smrti Matije Čopa (prof. Rudolf Kolarič) — 18.00: Otroška ura: Z Mickey miško po Ljubljani.

Sreda, dne 12. junija. 20.45: Koncert Ljubljanskega šramel kvarteta, vmes poje g. Mirko Premelč.

Petek, dne 14. junija. 19.00: Ne hodite v hribe brez prave opreme! (ing. Avčin).

V nevarnosti
je tvoj denar, če ga držiš doma!

Roparji
prežijo za najmanjšimi prihranki

Zaupaj
denar domačim hranilnicam!

Nalagaj
svoje prihranke v

HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

(PREJ KRAJSKA HRANILNICA)

V LJUBLJANI

Zanjo jamči
vsa Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Kmetje, kadar kupujete svoje potrebščine, ozirajte se v prvi vrsti na trgovce, ki nudijo svoje blago v našem listu!

KRIZE BO KONEC,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog,

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici
Ljubljanski,

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933, neomejeno ter jih obrestuje po 4 do 5%,

Vloge nad Din 400.000.000—

Rezerve Din 14.600.000—

Moko, kuruzo, oves, riž, kavo, olje
vseh vrst semena kakor ostalo
špecerijsko blago

Zaloga stavbnega materiala kakor: cementa, strešne in zidne opeke od priznane tovarne Bohn, lepenke, žebeljev, betonskega železa, apna ter vseh v zidarsko stroko spadajočih predmetov

Velika izbira vseh vrst manufakturnega blaga po najugodnejših cenah nudi znana vpeljana trgovina

A. Jeglič

POLEG KOLODVORA V LESCAH PRI BLEDU

Zaloga vsakovrstnih umetnih gnojil z navodili brezplačno!

Prvovrstne tržiške kose

v velikosti 60, 65 in 70 cm od Din 24—
naprej ima v zalogi

»EKONOM«, Ljubljana, Kolodvorska 7

VAŽNO ZA GOSPODINJE IN DEKLETA!

Ravnokar je izšla od **S. M. Felicite Kalinšek**, v osmem pomnoženem natisu, najpopol. knjiga

„Slovenska kuharica“

z novimi večbarvnimi tabelami in v elegantni vezavi, ki jo dobite za ceno 160 Din v knjigarni

ANT. TURK NASL. — LJUBLJANA
Tyrševa (Dunajska) cesta 5

Vitelj (Gepelj),

malo rabljen v dobrem stanju ugodno
proda

Jakob Rojnik
posestnik

Poljče, postaja Braslovče

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vlozne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. // **POSJILA** daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu z najugodnejšimi pogoji. // **OSKRBUJE**: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **PRESKRBUJE**: Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. // **BLAGAJNISKE URE**: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—